

MŪSU KELIAS

Kaina 30 pf

Lietuva
Tėvynė
mūsų...

LITHUANIAN NEWSPAPER „OUR WAY“ * AUTHORIZED BY EUROM HQ, CIVIL AFFAIRS DIVISION

Nr. 26 (138) IV metal

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

Dillingen/D., 1948 m. birželio 24 d.

Neišpirktas vekselis

Kaip kiekvieną organinės kūno dalies pašalinimą lydi nemalonumas ir skausmas, taip ir valiutos reforma neišvengiamai sukels analogiškus reiškinius, pirmoje eilėje materialinius nuostolius paskiram pinigų turėtojui, valstybės piliečiui. Tai yra suprantama, natūralu ir, prisimenant būsimą nuolatiniams to krašto gyventojams naudą, pasakysime, net tikslinga. Ir tikrai, ar ne vertiau vieną sykį nustoti nors ir savo turto dalies, užuot betesius nepasibaigiantį chaosą, kad tik vėliau, apgydžius negaluojančius savo krašto ūkinis pagrindus, teisingu ir doru darbu su kaupu susigrąžinus tai, kas prarasta. Taip ir turėtume vertinti paskutinįjį vokiečių valiutos sanavimo bandymą, jeigu galėtume pasilikti vien pašaliniais jų ūkio stebėtojais.

Betgi iš tikrųjų tik tokiais stebėtojais būti negalime, — deja, per daug nesubalansuotų sąskaitų dar turime su jais. Antra vertus, ir šiandien mūsų būklė tebeverčia kuri laiką ir prieš mūsų norą pasilikti čia, Vokietijoje, ir neužtarnauti nešti dalį tos naštos, kuri iš tikrųjų priklauso tikriesiems šio karo kaltininkams ar jų palikuonims.

Tos nesubalansuotos sąskaitos nenorint veda į taip nesenus laikus, kada nacių pavergoje Lietuvoje, taip pat prieš mūsų valią, buvome priversti praktiškai susidurti su dabar savo dienas baigusia reichsmarke. Ją mūsų kraštan atnešę vokiečiai buvo tašyk dienos viešpačiai. Todėl ir jų nustatytas jos kursas bei iš jo plaukiančios kainos teįarnavo tik jų grobuoniškiems kėsimams pridengti, iš tikrųjų gi veltui mūsų krašte mūsų pačių prakaitu sukurtų gėrybių prisiplėšti, visam kraštui nubiedinti. Dar tebėra gyvi ano meto prisiminimai, dar daugiau — dar per daug gerai prisimenami anuomet reichsmarkės kiekvienam mūsų asmeniškai, o visam kraštui apskritai padaryti nuostoliai, kad galėtume dabar išdrįsti sutikti, jog dabar panaikintoji reichsmarkė mums tėra tik bevertis popiergalis. Niekaš tevertinama tik tai, kas lengvai įgyjama. Mums gi sunkaus priverstinio darbo valandų buvo apmokamos ne šimtais, o markių trupiniais. Jų tik nubyromis, taip pat ne glėbiais, buvo stengiamasi pridengti tuos plėšimus, kurie Reicho ar jo pareigūnų naudai nusitęsė per visą okupacijos metą. Tuo gi metu jų išplėstos mūsų gėrybės arba realiais lobiais turinio vokiečių sandėlius arba, atstodamos jų pačių gėrybes, buvo panaudojamos jų karo mašinai sotinti. Jeigu išėjo kitaip, tai esmė vistiek nesikeičia, tačiau toj mašina tikrino viešpatavimą tik vokiečiams, šiandien nunacintiems ir ne, gi mums ir visiems kitiems pavergtiesiems težadėjo tik taro, paštumdėlio vaidmenį, skiriant tai, kas nubyra nuo ponų stalo. Ir po visa tai, kada anuomet nebuvo nė minties apie panašumą, lygybę jau visai užmiršus, kalbėti dabar apie „prievoles lygiai nešti valiutos reformos uždedamą našta“ — mažiau mažiausia yra tai nesupratimas, jei ne tyčiojimas iš kitam kadais padarytos ir lig šiolei dar neužgijusios žaizdos.

Trumpai tariant, dabar mirusioji reichsmarkė ir jos skolas perėmusi deutschmarkė, kaip ją kas bevertintu, mums yra ne kas kita, kaip neišpirktas vokiečių tautos vekselis, kurio vertė vokiečiams gali būti vienkia ar kitokia, o mums visai kita, šimteriopa. Mūsų akimis žiūrint, nesimato skirtumo, kas mums tą vekseli į rankas įbruko — naciai ar nenciaciai, bet jis yra neapmokėtas ir todėl turi būti tos pačios vokiečių tautos išpirktas tuo tarpu bent tiek, kiek šiandien tos atsakomybės tenka mūsų naudai. Nemanytume, kad būtų kultūringame pasaulyje kuris kitas universalesnis paprotys, kaip tas, kad tėvo skolas turi apmokėti jo vaikai, jeigu jie apsiima naudotis jo palikimu. Lygiai tiek pat aiški toji prievoles ir čia. (2)

Kurie tremtiniai pateks į JAV

ABEJI RŪMAI GALUTINAI PRIĖMĖ DP IMIGRACIJOS ĮSTATYMĄ, SUTEIKIANTĮ PIRMUMĄ PABALTIECIAMS IR ŽEMDIRBIAMS: PER DVEJIS METUS ĮSILEIDZIAMA 265.000 DP.

Įstatymo pagrindu pasiliko Senato patvirtintasis projektas. Pagal jį imigruos tremtiniai, buvę vakarinėse zonos 1945 m. gruodžio 22 d. išskirti prokomunistiniai elementai. Ruošiami laivai papildintam DP transportui.

Sunkėjant gyvenimo sąlygoms Europoje, nebe nuo šiandien tremtinių akys krypta į JAV ir apskritai anglosaksų kraštus, kad tenai ilgėsniam ar trumpesniam laikui prisiglaudus ir išjungus į normalų gyvenimą, koks iš viso dar galimas šiais

pasieks skaitytoją, DP imigracijos įstatymas, Prezidento pasirašytas, išgys įstatymine galia ir pradės veikti nuo š. m. liepos 1 d. Ta proga ir New York Times rašo, kad Prezidentas Trumanas nevetuosias nė vieno paskutiniojo metu Rūmų priimto įsta-

formavimą J. A. V-se, išleidžiant 205.000 nenaudėlių. Žinoma, jeigu imigrantų atrinkimo teisę turėtų kompartija, Leipzigas šnekėtų visiškai priešingai. Bet tai tarp kita ko.

Kaip aiškėja, DP imigracijos įstatymo pagrindu pasiliko Senato priim-

Lenkijos, ir jų tegalėsią į JAV patekti 14—15.000. Kiek galima spręsti iš eilės kitų amerikinių laikraščių (NY Times, NY Herald Tribune, NY Post), ties 1945. XII. 22 d. data apsisota svarbiausia tuo smetimu, kad su tikraisiais tremtiniais neįmuktų apsimetėliai komunistų agentai.

200.000 DP tarpe turi būti mažiausia 40% iš pavergtųjų Rytų Europos valstybių — Lietuvos, Latvijos, Estijos ir rytinės Lenkijos. Kitas momentas, kuris taip pat priimtinas pabaltiečiams pagal jų turimas kvalifikacijas, yra tai, nurodo AP, kad mažiausia 80% bendro imigruojančių tremtinių kiekio turi turėti žemdirbystės specialybę arba būti pasiruošę dirbti Amerikos žemės ūkyje.

Be šių 200.000 DP, numatyta per tą patį laikotarpį įsileisti 3.000 našlaičių iki 16 metų, 2.000 čekų, atbėgusių sunaikinus paskutinius Čekoslovakijos laisvės likučius. Pagaliau 15.000 politinių imigrantų, kurie įvairiais būdais jau yra atsiradę JAV, šiuo įstatymu suteikiama teisė norint apsigyventi J.A.V-se. Tuo būdu per dvejis metus įsileidžiama 220.000 tremtinių.

Atrenkant imigracijos kandidatus, AP žiniomis, pirmumą gaus namų ūkio darbininkai, stalybininkai, drabužių pramonės specialistai, Amerikos piliečių kraujo giminės ir tie tremtiniai, kurie pastarojo karo metu aktyviai kovojo Sąjungininkų pusėje.

Senato priimtajame projekte buvo pasakyta, kad imigruojantieji tremtiniai turi turėti užtikrinimą, jog atvykę turės darbą ir butą, neatimdami tai kitiems asmenims. Tas pats projektas numatė, kad kiekvienas įsileistas imigrantas turės kasmet du kartus (per dvejis metus) pranešti komisijai apie savo darbą, darbo ir gyvenimo vietas ir suteikti kitas reikalingas žinias. Nusizengęs šiam reikalavimui asmuo galės būti baudžiamas iki 500 dol. arba kalėjimu iki 8 mėn. Kaip šios sąlygos nusakytos galutinėje redakcijoje ir kaip pagaliau išspręstas ligšiolinių garantijų (afidavitų) reikalas — kol kas pasiekę duomenis nieko nesako.

Prisiminęs praktišką tremtinių pasinaudojimą šiuo įstatymu, jo pirmo teksto autorius Frank Fellows pastebėjo, kad ligi rudens tremtiniai dar negalės atvykti į JAV ir tai tik dėl transporto priemonių trūkumo. Tačiau kalbant apie šias priemones, prisimena neseniai gautas HTB pranešimas iš New Yorko, kad JAV lavininkystės komisija paskelbė 3,5 mil. dolerių programą 9 laivams perstatyti, kuriais būtų gabenami į JAV tremtiniai, prasidėjus jų masinei imigracijai. Minimali laivų karo metu buvo naudoti karių transportui, talpinant po 4.000 asm. į laivą. Vėliau dalis šių laivų naudota kaip keleiviniai, vežant po 900, vėliau 600 asm. Didžiules sales pertvarkius mažesneis, numatoma transporto metu sutalpinti maždaug po 550 tremtinių į laivą. Tuo būdu vienu metu visais devyniais laivais būtų galima paimti apie 5.000 DP. Skaičiuojant, kad vidutiniškai kiekvienas laivas gali per du mėn. pasiekti Ameriką triskart, išeitų, jog jau vien šiais laivais per metus būtų galima išgabenti apie 90.000 tremtinių.

Galop kils be abejo klausimas: kiek gi iš tikrųjų mūsų lietuvių tremtinių šio įstatymo rėmuose gali tikėtis pakliūti į JAV? Jeigu tremtinių imigraciją vykdatant būtų ir praktiškai išlalkyta įstatymo raidė, dvasia, tai net ir atsargiausiai skaičiuojant turėtų bent pusė visų tremtinių lietuvių per artimiausius dvejis metus atsirasti JAV, nes didžioji mūsų dalis kaip tik atitinka kuone visas įstatyme numatytas imigracinių asmenų kategorijas: tiek imant dėmesin atvykimo datą, tiek pavergta tėvynė, tiek žemdirbystės kvalifikacijas, Amerikos piliečių kraujo giminystę, aktyvų dalyvavimą kovose Sąjungininkų pusėje.

Lietuvos Nepriklausomybės 30-čio minėjimas š. m. vasario 16 d. Waterbury (USA) — iškilmingoje posėdyje prezidentumas ir dalls svečių:

Stovi iš kairės į dešinę: Jonas Tariela, Nat. Rittenband, Step. Zobarskas, Pranė Lapienė, Jadvyga Stulginskas, Tomas Corby, Ona Stulginskas, Sofija Stulginskas, Edm. Stulginskas, Dennis Moore. Sėdi iš kairės į dešinę: Modelinė Gauya, Vincas Rastenis, James Patterson, Dr. M. Colney, Raymond Snyder, Johnnie Klikna.

nenormaliais pokario laikais. Daugiau negu metus intensyviai dirbo mūsų užjūrio tautiečių organizacijos ir paskiri įtakingi asmenys, ranka rankon eidami su tų pat siekimų demokratinio pasaulio asmenybėmis, kol pagaliau jų pastangos atnešė jau ir konkrečių vaisių. O tai yra š. m. birželio 18 d. abeju Rūmų priimtas įstatymo projektas, kuris jau pateiktas JAV Prezidentui pasirašyti. Yra pagrindo manyti, kad iki šis laikraštis

tymo projekto, taigi ir to, kuris reguliuoja tremtinių išleidimą.

Dar nepavyko sulaukti išsamesnių duomenų apie galutinę šio įstatymo redakciją, tačiau iš turimųjų jau galima spręsti, kad jis tikriesiems tremtiniais nebus nepalankus. Tokį išitikinimą patvirtina jau ir tas faktas, kad šios savaitės būvyje net kelis kartus apie tai prisiminė sovietinis Leipzigo radijas, plūsdamas JAV už, jo žodžiais tariant, „fašistinės kolonos

tasis projektas: per dvejis metus įsileidžiama 205.000 DP, kurie vakariečių zonos ar jų įtakos kraštuose buvo 1945. XII. 22 d. Šios datos užfiksuojamas buvo nepaprastai sunkus ir sukėlė daug karštų debatų, kurių metu New Yorko atstovas Emanuelis Celleris išsireiškė, jog tai esanti aiški diskriminacija, nukreipta prieš žydus. New York Times pastebė, kad tuo būdu esą išskirta 150.000 žydų, kurie pokariniais laikais atvykę iš

Budrumas — visų mūsų pareiga

Europa neatsipalaiduoja baimės jausmo

Nors okupacinės kariuomenės vadovybė ir patikina, kad Vakarų Europa dar negresia joks pavojus, tačiau nei mes, tremtiniai, nei Vakarų Europos tautos nepajėgia atsipalaiduoti baimės jausmo, kuris jaučiamas, kaip kokia šmėkla. Jei Vokietijoje bevegetuojantieji tremtiniai visada yra jautrus visokiems netikėtumams įvykiams, tai suprantama ir natūralu bet kai toji baimė egzistuoja Prancūzijoje, kuri vaidina ar nori vaidinti vienos didžiųjų galybių vaidmenį, — tada tas netikrumo jausmas dar labiau padidėja.

Prancūzija, išgyvenus du pasauliniu karu, pakėlus didžiausią ekonominį sukrėtimą ir pagaliau išskentus gėdingą vokiečių — nacių okupaciją bei nuvertinimą, vėl pradeda konvulsiskai blaškytis. Ji viduje nėra kiek reikiant konsoliduota dėl priešingų partijų interesų, ypač komunistų priešvalstybinės veiklos. Kartais ir de Gaulle nemaža priekaištų padaro vyriausybei dėl jos neryžtingumo.

Kai JAV ambasadorius Lewis Douglas Londone užklauso Prancūzijos ambasadorių Rene Massigli, ar Prancūzija padėtų Amerikai jėga, jei Rusija mėgintų Vakariečius išstumti iš Berlyno, tada į tai buvo atsakyta kitu klausimu: „Kokia jėga?“ rašo Stewart Alsop. Šiuose dvuose klausimuose glūdi toji nervinągoji situacija, kurią sukūrė Sovietų Sąjunga savo veiksmais Berlyne,

Grakijoje, Čekoslovakijoje ir kt. Šioje situacijoje, rašo NYHT, glūdinči kito karo baimė, kuri prancūzams pirmenanti naują okupaciją, nebe vokiškųjų nacių, bet jau sovietiškių komunistų, talkininkaujant savų išdaviškiškų tėvynaičių. Baimė padidina ir tas faktas, kad Prancūzija nėra apsiginklavusi, kariškai silpna.

Prisiminęs esamą padėtį, rašo NYHT, Kremlius gerai žinąs, kad tarp raudonosios armijos ir Atlanto vandenyno yra keletas Anglų-Amerikos policijos batalijonų ir 8 ar 10 skurdžiai apginkluotų Prancūzijos ir Benelux kraštų divizijų. Pagal Alsopo išvedžiojimus, Kremlius logiška išvada būtų pasinaudoti proga, kol nevēlu. Iškalbingas yra ir tas faktas, jog Amerika nesukuba apginkluoti vakariečius, nesukuba su karinėmis garantijomis Vakarų Unijai. Štai kas kelia baimę Prancūzijoje.

Vienas Paryžiaus reporteris pareiškęs, kad nesą abejonės, jog Amerika pagaliau išgelbės prancūzus, bet per tą laiką komunistai iškiepysia naują politinę idėją, kurios panaikinti nebus galima nesunaikinus paties kamieno.

Net ir anglo-saksai nėra laisvi nuo tos baimės arba mažiausiai nuo atsargumo jausmo. Ne kam kitam JAV norinčios žinoti, rašo Daily Mail, kas yra jų draugas. Ir todėl Washingtono bei Stockholme vyksta pasitarimai

dėl Svedijos prisidėjimo prie Skandinavijos gynybos pakto, kad vėliau prisijungtų prie panašaus Benelux pakto, kurį pagaliau vainikuotų JAV prisidėjimas prie tokių regionalinių gynybos paktų, nes ir senato komitetas pasisakė už tokį sritinių paktų sudarymą, siekiant lengviau išlaikyti taiką.

Geriau esą derėtis stipriems, negu silpniesiems. Norvegijos ir Danijos ambasadoriams, besilankant Britų užsienio reikalų ministerijoje, buvo pareikšta viltis, kad Vakarų unija šiuo momentu neuždarysianti durų Skandinavų kraštams.

Europos karo pavojaus baimė persimetą ir į JAV. Todėl darosi suprantama, kodėl jos abeji Rūmai priėmė karinės prievoles įstatymą, kodėl jos arktikoje vykdo manevrus, Graikijos vandenysse telkiasi karo laivynas, skiriama daugiau karinių lėktuvų apmokymui, vykdomi JAV ir Prancūzijos aviacijos manevrai, o britų ir JAV laivynų manevrai Viduržemio jūroje.

Turint galvoje nuolat provokuojantį Sovietų Sąjungos politikos charakterį Berlyne, Austrijoje, Korėjoje, nesunku suprasti tuos baimės jausmus, kurie vieniems plaukia iš skaudžių išgyvenimų, o kitiems iš numanomų asociacijų, kurios irgi nėra džiuginančios. Šių reiškinų akivaizdoje mūsų visų budrumas negali būti prarastas. M. Polkūnas

(2)

Štai kokia Kanada

TREMTINIO AKIMIS Į JĄ PAŽVELGUS

3. Traukiniai ir geležinkeliai. — Ilga kelionė geležinkeliu ateiviui leidžia susipažinti su šia Kanados susietkimo priemone. Tokioje plačioje šalyje susisiekimas yra labai svarbi problema. Kanada turi 47.010 mylių geležinkelio; 10.000 gyventojų tenka 45,4 mylios, 1 mylia geležinkelio atitinka 78,5 kvadr. mylias. Tie patys skaičiai USA yra: 258,465; 21,0, 11,6; Lietuvos 1.152, 4,7; 20; Vokietijos 36.426, 5,5; Sovietų Rusijos 51.800; 3,1; 163.

Dauguma Kanados geležinkelių yra privačių kompanijų. Žmonijosose Quebeco, Ontario, Saskačevano, Manitobos ir Britų Kolumbijos srityse jų tinklas gana tankus; kai kur, ypač prie Amerikos, yra dvi ir net trys poros bėgių. Nuošalesnė srityse jų labai maža. Du ruožai eina skersal visą kontinentą. Ir geležinkeliuose matyti modernizmo, bet drauge ir paprastumo. Jūsų traukinys „Canadian Pacific“ pažūrėti gražus, kaip Europoje tarptautiniai traukiniai: rausvi, ilgi vagonai, platus langai, gražiai įrengtas vidus, minkštos sėdynės, išilginiai koridoriai, tik kažkodėl viduje gausu dulkių ir suodžių. Vagonų sukabinimai — automatiški. Vaziuojant pro šalį švytčioja žemi tik sulig žmogaus didumo telefono-telegrafo stulpai, kiti net šakoti. Vagonai gerokai krato ir kryoja į šonus. Bėgiai patiesti ne ant skaldytų akmenėlių, bet ant smėlio. Ruožas neturi jokių užtvarų. Jų pustušėse srityse, žinoma, ir perėja, bet neteko jų matyti ir kur daugiau gyventojų. Prie perėjų niekur nematyti užleidžiamų barjerų, išskyrus prie didmiestų ir pačiuose miestuose: apie artėjantį traikinį gausius automobilininkus prie perėjų įspėja šviesos signalai, varpo skambinimas ir atžiančio traukinio staugimas. Kur plentų ir kelių daugiau, garvežys beveik nenustojta staugti. Bet vistiek pasitaiko skaudžių nelaimių. Viadukų pasitaiko ir tik prie didmiestų. Traukinių signalai — daugialbiais.

Keleiviniai traukiniai nesti ilgi, nes keleivių judėjimą traukiniais konkuruoja artimos distancijose automobiliai, o tolimose — civilinė keleivių aviacija. Susisiekimas vyksta ir vandenimis. Per pietinę Kanadą pervažiuoja gražių baltų amerikinių aluminių traukinių. Priešiniai traukiniai yra labai ilgi. Gervežiai nėra toki masyvūs ir ilgi, kaip naujieji Vokietijos, bet pajėgūs ir greiti.

Geležinkelių stotys įvairios. Štai, Halifaxo stoties rūmai, kad ir nemaži, bet gana paprasti ir ne per švariausi; perone matyti lentų grindinio, ir tas pats patėjęs. Bet Montrealio ir Toronto geležinkelio stotys imponantiškos, moderniškios, užtvindytos elektros šviesomis, žiba marmuru ir bronzos, erdvios. Eilinės ruožo stotys ir stotelės, net ne neapverttos, tįso čia pat plyname lauke tarp krūmų ir žolų. Stotelių nameliai daugiausia paprasti lentiniai, kad ir nudažyti, kiti viduje apšildomi anglimi geležies krosnelė. Tarnautojai —

neuniformuoti, išskyrus vieną kepurę. Budėtojai kitur pasirodo su žibuliniais žibintuvais. Tos stotys stotelės, rodos, pastatytos paskubomis, kad tik atliktų savo uždavinį, rūpinantis pelnu, bet ne patogumu, gražumu ir pastovumu.

Bet po pusantros paros kelionės vietovaiždis šviesėja, tankėja farmos ir miesteliai — prasideda gyvenamos sritys. Quebeco provincija. Artėja Montrealis. „Ach, štai kur tikroji Kanada!“ taria sau ateivis. Toliau seka Ontario ir tos provincijos sostinė Toronto. Pro šalį slenka moderniškios gyvulių, javų, sodų, vištų ir kitokios farmos, kitos pasipuošusios gražiomis medžių sodybonomis ir namais, kaip Europoje dvarai, o kitos viutinės, mažesnės ar net nušturios, kaip Rytų Europoje. Kas vaziuoja dar toliau, pervažiuoja ir dar didesles pustuštes sritis, pasiekia privažiuoja bekraštės derlingas, liūliuojančias geltonais kviečiais Saskačevano lygumas ir plačias to krašto javų farmas. Ir taip toliau. Taip, tos pramonės ir žemės ūkio sritys, tirščiau apgyventos, ir yra Kanada. Ir kas ją visą galėtų čia aprašyti? Čia apsiribosimė pietine Ontario provincija, kur pasibaigia mūsų kelionė ir prasideda naujas „newcomerio“ gyvenimas glaudžiai surištas su automobiliniu susisiekimu. Tad dabar daugiau apie tai.

4. Ontario keliai ir automobiliai. — Jau iš karto reiklia pabrėžti, kad milžiniška šaurinė šitos provincijos dalis yra tuščia ar pustuštė, tik miškai ar tundros, beveik be kelių ir be žmonių, o visas gyvenimas kunkuliuoja pietinėje dalyje, atsiėmusioje ir išspraudusioje į didžiuosius ežerus. Čia labai tanku gerų asfaltuotų

plentų, kurie daugelyje vietų išvesti planingai skirsto kraštą taisyklingais kvadratais. Tie plentai apie kiekvieną didesnę miestelį ar miestą turi savo numerius (pvz., R.R. 2, Simcoe). Posūkiuose automobilininkams įkasti šviesūs stulpeliai, kurių stiklai naktį sužiba nuo automobilių prožektorių ir parodo posūkio kampa. Pakelėse ties farmomis ant stulpelių yra pašto dėžutės, kur farmininkas kasdien pasiima savo laiškus ir laikraštius, paleikamus pašto automobilių; farmininkas ten įdeda ir savo siunčiamą korespondenciją. Prie kryžkelių tokių dėžutėlių esti ir po keliolika, nes yra farmų ir toliau nuo plentų, į kurias eina tik kieti žyvro vieškeliai arba paprasti keleliai, pavasarį net neišvažiuojami (bet jų maža ir tie patys trumpi). Paplentėse savo ryškiai raudonom, geltonom spalvom atkreipia automobilininkų dėmesį gazolina stotys, kur galima nusipirkti skysčio kuro, prisipūsti padangas; čia pat ir maža krautuvėlė būtiniausių reikmenų (cigarečių, laikraščių, „Coca Cola“ limonado), net lengvo šalto ar šilto užkandžio, koks lošimo automatas, muzikos radijo automatas, kur imetis kokį dešimtuką ar daugiau gali pasigroti sau kokį šokį ir su savo „girl friend“ ir pašokti! Prie posūkių, prie miestelių ar gražesnėse gamtos vietose matyti vieno kambario mažųjų dažytų paprastų pavienių nameliukų — greičiau kabinų: tai nameliai turistų ir keleivių nakvynėms, viduje su lova, net su vandeniu ir elektros virimo prietaisais. Už vieną kitą dolerį už naktį tie patogumai yra jūsų paslaugoms. Arčiau miestelių ir miestų paplentėse stūkso ryškiaspalvės reklaminės firmų ir prekių lentos.

P. Hėlvis

Kelonė per DP stovyklas (2)

5 šeimos viename kambaryje . . .

Prieš pradėdamas kalbėti apie Kempteno Lietuvos koloniją, reikėtų padaryti mažą ekskursiją į šalį, kuri yra vaizdi iliustracija, parodanti, jog benamul ant kojų laiptoti galima kiekviena proga. Nors vakariečiai įvairiomis progomis pasisako apie reikiamą vokiečių tautą peraukietų demokratiniam gyvenimui, tačiau santykiuose su benamiais demokratinių dėsnių neįjama. Dalis tautos, kuri žymia kalčių dalį dėl mūsų benamiškumo turi ant savo sąžinės, ir dabar stengiasi iš savo rankų neišleisti kaltintojo valdmenų. Svarbiausia, kad šie kėsiai peraukietų, atrod, nesistengiami sutrukdinti. Bene didžiausiu ir atkakliausiu benamių kaltintoju iki šiol pasirodė „Schwäbische Landeszeitung“, čia neminint visos eilės jo talkininkų. Minėtasis laikraštis, kaip ir dažnas vokiečių, rankioja progas pakalinti užsieniečius. Tačiau kal jo vadovams primenamas vokiečių kautos didysis nusikaltimas, vykdytas buvusio karo metais, tada ramiai atsakoma: — „naciai kalti, ne vokiečiai tauta“; ir toliau jis sau vokiečių metodiskumu dėl būto ar nebūto smulkmenų spaudos ant užsieniečių vieno veiksmo, primedamas visiems.

Tegu kalba šisai pavyzdys. Prieš kurį laiką Kemptene buvo vykdoma razia, kurios metu įkliuvo eilė vokiečių, bet ne vienas užsieniečių. „Schw. L.“ ir šia proga užkabino užsieniečius, kurie esą dėl savo tuštos sąžinės neįkliuvo. Jei kas ryžtųsi registruoti nūdienoje vokiečių spaudoje prieš užsieniečius vedamos akcijos faktus — galėtų paruošti įdomią studiją apie demokratinius polinkius . . .

O mes dabar užsukim pas kempteniškius lietuvius, pasak „Schw. L.“ turinčius gerą uoselę. Pasirodo, kad jie, spausdinai suspausti kareivinėse, kuriose buvo kada ruošiami žygininkai! Rytus, turi daugiau savų rūpečių ir ne nebando ginčytis su geros uoselės pripažinėju . . .

Siuo metu Kempteno Lietuvos kolonijoje gyvena arti 1250 Lietuvos. Kurį laiką stovykloje gyvenantiems dėl patalpų ankštumo teko grumtis su spūsimi. Vėliau išemigravus daliai viengungių, atrodė, spūstėje dususios šeimos gaus kiek atskėpti. Bet išemigravusių vieton tuojau pat buvo naujais globėjais patvarkymais stovykloje pradėti kraustyti mieste privačiai gyvenusieji. Tad kai kas vėlotę tautos lūkesčių gauti didesnę kurtę turėjo pasitenkinti sena, atstojančia bendros patalpos penktadali.

Bendruomenės vadovybės pastangomis vis dėlto „patobulinama“ gyvenimoji labai padaryta. Anksčiau viename kambaryje įkurdintos kelios šeimos sau „butus“ tvarestai apklotams duotomis palomis, gi dabar tokius „butus“ stengiamasi kareivinių patalpose atitverti poros metrų lentgaliais. Tie „butai“, padaryti didesnėje kareivinių patalpoje, primena arkližygių pirtavas. Tačiau ir tokiais patobulinimais gyventojai patenkinti, nes nereikia

linga apklotai skirtų palų naudoti atstatyroms.

Minėtoms „pirtavoms“ bei gardams stovyklos bendruomenės vadovybė lentas įsigyja tokiu būdu. Taupo malkas, sutaupas duoda išplauti ir tokiu būdu daromi „patobulinimai“ stovykloje.

Tačiau neatsižvelgiant į minėtuosius „patobulinimus“, stovykloje nuotalkos, bendruomenės vadovybės teigimu, šiuo metu žymiai nuaresnės, negu kad anksčiau. Vienasiališkos emigracijos palengva išsiurbiami patys judriausi stovyklos gyventojai. Tai ypač akivaizdu žvilgtelėjus į kempteniškius sportininkus. Pradžioje stovyklinio gyvenimo veikė du sporto klubai: „Sarūnas“ ir GSK. Iš abiejų vėliau buvo sudarytas sporto kl. „Margis“. Pastaruoju metu ir jo pajėgos čiulpia individualinė emigracija. Ypač sumažėjo kempteniškių krepšininčių skaičius, kurie anksčiau turėjo visai gražų laimėjimą.

Ta patį galima pasakyti ir apie kultūrinį gyvenimą, kuris iš lengvo pradeda blėsti. Tilsta muz. Armono vadovautas Kempteno Lietuvos Ansamblis, retėja koncertai. Svetimo sektoriuje, pradėdami vaikų darželiu, pr. mokykla, gimnazija ir baigiant prof. Kolupejos ved. Aukštąsias Technikos kursais — darbas visų ryžtumu tęsiasi. Ypač gausu svetimų kalbų kursų. Stovyklos informacija (Dienos Naujienos), kasdien leidžiama, kuri neseniai atžymėjo savo darbo intensyvumą 900 Nr., yra išgyvenusi visą eilę varžtų.

Slaidien Kempteno kolonijoje ne tas gyvenimas, koks buvo pradžioje, — kalba kempteniškiai.

O man prisimena vieno šios kolonijos nario išgyvenimų grandis vokiečių okupacijos metais, kuri yra analogiška kiekvieno DP išgyvenimams. Kpt. V. pradėjęs sovietų-vokiečių karui, lėktuvu perskrido vokiečių pusę ir buvo maloniai priimtas, paskiau vežtas automobiliu, pirmaklasiose vagonuose, gausiausiai gyvuliniose garduose kietų salygų stovykloje. Ar ne tas pats su DP. Pradžioje daug užuojautos, dar daugiau pažadų, neblogas maistas, tarsi privaliai gyventi. Vėliau viskas siaurina, o pažadų tęsiasi užmiršta, kol benamis atsitrenkė grublon tikrovėn.

Ir, reikia išidėmėti, toli gražu šių išgyvenimų nėra pabailga. Tai kiekvienam aišku ir dėl to ties kiekviena stovykla telkiasi vis didesnė slėga.

Birželio 15-toji Hanau stovykloje

Prie namų gedulo kaspiniais perrištos vėliavos. Vakare atlaikomos gedulingos pamaldos už išstremtuosius. Visur rimtis ir susikauptimas. Per abi dienas iškilmingai pakeliama ir nuleidžiama tautinė vėliava kryžiaus aikštelėje, prie aukuro. Birželio 15 d. nuleidžiant vėliavą savanoriai kūrėjas P. Byla savo žodyje kviečia nepalūžti tremtyje ir vienybėje eiti pirmųjų savanorių krauju nuilaistytas takais į Lietuvos prisikėlimą.

Vakare teatro salėje akademija. Po paskaitos — ansamblio „Dainava“, vad. muz. Br. Jonušo, šventės metu parinktos lietuviškos dainos. Meninę dalį pajavirino solistas Sprindys, solo ir mokinių deklamuoti eilėraščiai.

Dienos metu pradžios mokykloje minėjimas buvo paskirose klasėse, o gimnazijos mokiniams surengta spec. akademija, kurioje p. Svoba mūsų jaunimui nušvietė šiuos lietuvių tautos tragedijos įvykius ir šių dienų reikšmę.

Minėjimą baigiant priimta rezoliucijų-protestų, kurios siunčiamos demokratinio pasaulio vadovaujantiems vyrams. J. Vargūnas

„INITIUM SEMESTRI“ Gal būtų paskutinį sykį tokį didesnio masto pobūvį turėjo š. m. birželio 4 d. Stuttgarto lietuvių studentų „Max-Eyth-See“ svetainėje, kur dalyvavo apie 200 studentų — čiu ir per pusimtį tautiečių inteligentų iš Stuttgarto ir kitų miestų, latvių ir estų stud. atskirai bei kitų svečių.

Pobūvio programą atliko Stuttgarto Muzikos konservatorijos lietuvių studentai: Nasvytytė, Žilinskaitė, Kazėnas ir Danila. Jaunųjų menininkų pasirodymas buvo šiltai sutiktas.

Belgijos pagalba DP studentams

ISTEIGTAS SPECIALUS FONDAS DP STUDENTAMS ĮKURDINTI PC IRO ŠIA AKCIJA IRGI REMIA

Svarstant ir vykdamas tremtinių įkurdinimo problemą tokiomis kategorijomis, kaip iki šiol, skaudžiai ir negaltingai paličiamas iš gimtųjų kraštų išgito intelektualinio priauglio klausimas. Jei tremtinių klausimą nagrinėjant dažnai pasigendama humaniško pradu, tai jų ypatingai stokoja tas jaunimas, kuris ir šiose nepaprastose sąlygose parodė ryžtumo ir pasiaukojimo pavyzdžių, siekdamas mokslo ir tuo įrodymas, kad tremtiniai nėra vien tik pilkoji darbo jėgos masė, kurią daugelis kalkuliuoja pasaulio darbo biržose. Ta pažiūra ypatingai skaudžiai paličia pabaltiečius, kurie iš 10.000 tremtinių studentų sudaro didžiąją pusę. Be to, tremtinių tarpe priskaitoma arti 1.000 profesūros narių.

Neveltui tad kyla klausimas, ar šie duomens taip pat nieko niekam nesako ir ar taip pat įeina į kasyklų, medkirčių ar runkelių kapstytojų kalkuliacijas? Šis klausimas buvo iškeltas ir nagrinėjamas PC IRO susauktoje tremtinių intelektualų įkurdinimo konferencijoje, Sveicarijoje, tačiau toji konferencija dėl suprantamų priežasčių negalėjo turėti praktiškų rezultatų. Tačiau ir ne visai taip.

Tos Gwaite vykusios tremtinių intelektualų įkurdinimo konferencijos buvo paveikta Belgijos delegacija prie PC IRO, kuri konferencijos metu, susaūkusi kitų delegacijų ir pasaulinių organizacijų atstovus, pasiūlė apsvarstyti tremtinių studentų ir profesorų įkurdinimo projektą, kurį vėliau pateikė svarstyti PC IRO konferencijai.

Belgijos projektas pirmiausia numato tam tikslui sudaryti specialų fondą, kurio lėšomis būtų galima tą įkurdinimą vykdyti. Tam reiktų surinkti 1 milijardą belgiškų frankų. Nors tai atrodo didelė suma, bet ją galėtų surinkti demokratiškų kraštų studentija, kurios priskaitoma apie 1 milijoną asmenų. Vienam studentui išeitų surinkti po 1.000 belgų frankų, arba apie 20 dolerių. Praktiškai numatyta, kad mokslo metų pradžioje kiekvienas studentas gautų 20 kuponų po 50 frankų, kuriuos jis privalo realizuoti per vineris metus. Kiekvienas universitetas, veikdamas tuo būdu surinktomis lėšomis, suteiktų atitinkamam skaičii stipendijas pas save ar kitame universitete. Tuo pačiu fondu operuojant, numatoma įsteigti reikalingas institucijas, kurios vykdytų tremti-

nių studentų ir profesorų įkurdinimą.

Tas milijardas frankų reikalingas 4 metams, nes per tą laiką studentas privalo baigti universitetą. Tad pirmomis metais reiktų surinkti tik 250 mil. b. frankų, arba 5 mil. dolerių. Džiugu konstatuoti, kad Belgija, atėjusi su tuo projektu, jį jau pradėjo ir vykdyti. Tam tikslui jau veikia t. v. patronažo komitetas, kurin jeina be partinio skirtumo įžymios asmenybės iš religinio, mokslinio ir politinio pasaulio. Vykdomo darban įtrauktos ir akademinės institucijos bei organizacijos. Louvain'o, Gento ir Bruselio universitetai pilnai įsijungė į to projekto realizavimą.

Šį Belgijos projektą apsvarčiusi PC IRO konferencija taip pat nutarė:

1) kad vyktų. Sekretorius tuo reikalu susirištų su vyriausybėmis ir su suinteresuotomis institucijomis, kad jos praneštų, kokiomis lėšomis ir priemonėmis jos galėtų prisidėti prie to projekto realizavimo ir

2) kad artimiausioje IRO konferencijoje pateiktų tuo klausimu raportą.

Nežiūrint to klausimo komplikovatumo, reikalaujančio didelio pasižventimo ir energijos, bet, atsižvelgiant į tai, jog tuo klausimu atvertiama tremtinių problemos humaniškojo lopo pusė, tikimasi, jog graži Belgijos iniciatyva neliks be pasėkų. —j.m.—

441 mūsų studentas studijuoja technikos mokslus

LIET. INŽINIERIŲ TR. D-JOS ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS AUGSBURGE

S. m. birželio 5—6 d. d. Augsburgėje įvyko Liet. Inžinierių Tr. D-jos atstovų trečiasis metinis suvažiavimas.

Prof. Dr. J. Kovalskis suvažiavimo dalyviams skaitė įdomų referatą: „Lietuviškas stilius architektūroje“, o Centro Valdyba ir Augsburguro Inžinierių Tr. D-jos skyrius surengė lietuviškojo buto įrengimo konkurse laimėjusių projektų, dipl. inž. J. Muloko dailės dirbinių, Augsburguro lietuvių stovyklos braižytojų kursų brėžinių ir kitų inžinierių meniškai pagamintų dirbinių parodėlę.

Suvažiavimo dalyviai iš klausė, aptarė ir išdiskutavo D-jos organizacinius klausimus, Centro Valdybos organų ir skyrių metinės veiklos pranešimus; nustatė ateities veikimo gaires Lietuvos atstatymo, profesinio švietimo, techninės spaudos ir tolimesnės veiklos klausimais ir priėmė šias rezoliucijas:

1) Imtis žygių persiorganizuoti į

- 1) Pasaulinę Liet. Inžinierių Sąjungą,
- 2) Taip pat ir ateityje steigti bei remti specialybių kursus,
- 3) Remti ir skatinti techninės literatūros leidimą,
- 4) D-jos nariams patariama tęsti Lietuvos atstatymo ir planavimo darbą,

Ateinantiems veiklos metams suvažiavimas pavedė ir įgaliojo Kempteno D-jos skyriui išrinkti Liet. Inžinierių D-jos Centro Valdybą, kuriai taip pat pavedė paruošti statutą D-jai persiorganizuoti į Pasaulinę Lietuvių Inžinierių Sąjungą. Revizijos Komisija, iki šiol buvusią Hanau, perrinko tos pačios sudėties; gi Garbės Teisma pavedė išrinkti Augsburguro skyriaus inžinieriams.

Suvažiavimo proga, Inžinierių Centras išleido „Inžinieriaus Kelio“ žurnalo 9-ąjį nr., o Garbės ir Darbo Prezidiumų nariams atnaminimui kiek-

vienam įteikė meniškai iš medžio išpauštytą ir deginimo būdu papuštą dovanėlę — Liet. Inž. D-jos emblemą gaminti; prof. J. Simoliūnui — 70 metų amžiaus sukakties proga, dipl. inž. J. Muloko iš medžio išpauštytą kopyltelę — kryžių lietuviškam stiliuje.

Suvažiavime dalyvavo 32 inžinieriai — atstovai nuo 17 D-jos skyrių su 289 nariais ir gausus visuomeninių organizacijų atstovų-svečių būrys.

Turimomis žinjomis, iki šio laiko iš Vokietijos įvairiems darbams išvyko 58 inžinieriai. Iš jų į USA — 22, Kanada — 10, Braziliją — 6, Venecuelą — 6, Angliją — 3, Argentina — 3, Australiją — 2, Maroką — 1, Lietuvą — 1, Ispaniją — 1 ir kitus.

Vokietijos ir Austrijos universitetuose technikos mokslus dabartiniais metu studijuoja 441 studentas. —K.K.—

Kanada irgi ruošia DP imigracijos įstatymą

PABALTIO CENTRO KOMITETŲ FIRMININKŲ PASITARIMAS

S. m. birželio 10 d. Würzburgėje įvyko eilinis Pabaltijo Centro Komitetų pirmininkų pasitarimas, kuriame dalyvavo: Latvių C.K. pirmininkas H. Klarks ir J. Venners, estų C.K. pirmininkas prof. E. Ein ir J. Iwask, Lietuvių C.K. pirmininkas P. Gaučys ir J. Šlepetys.

Buvo pasikeista informacijomis einamais klausimais. Iš Zoninės IRO gauta žinių, kad ji pripažins tautinius tomitetus, jeigu jie teisėtai atstovauja visus savo tautybės tremtinius ir nėra kelių lygiagrečių komitetų.

Iš to paties šaltinio patirta, kad emigracijos centras amerikiečių zonoje bus įkurtas Munchene. Tikimasi, kad pabaltiečiai turės kokių pirmenybių ir todėl nutarta įteikti memorandumą, kad visose įstaigose ar komisijose, kur bus priimami dokumentai vykstančių į JAV, dalyvautų tautybių atstovai.

Gauta žinių, kad Kanados Vyriausybė ruošia panašų į JAV, DP išleidimo įstatymą ir kad jį priėmus tremtiniai dar ten galėtų įsikurti kompaktinėmis masėmis, nes yra daug laisvų žemių.

Euvo apsvarstyta tremtinių malntinimo būklė ir pasirašytas paruo-

tas memorandumas IRO Zenevoje, kuriame gydytojų pateiktais daviniais konstatuojama katastrofiška maitinimo būklė. Gautomis žiniomis nuo š. m. liepos 1 d. visiems Tbc bus duodama papildoma norma po 450 kalorių, o seneliams nuo 70 metų — po 250 gr. pieno.

Gauta iš lietuvių Funk Kaserne Munchene skundas su 21 parašu dėl nepakenčiamų gyvenimo sąlygų pereinamoje stovykloje, buvo išverstas į anglų kalbą ir trijų pirmininkų vardu pasiūstas IRO Zenevoje, prašant daryti žygius, kad jos būtų pagerintos ir esamos negerovės pašalintos. Ta proga primename visiems, kad nusiskundimai, norint kad jie būtų panaudoti, turi būti patvirtinti parašais.

Buvo apsvarstyta ir tremtinių elgsena eventualinių įvykių metu ir įteiktas memorandumas atitinkamom įstaigom prašant konkrečiai pasioruoti tokiam eventualumui, nors kalbant su atsakingais pareigūnais jų ir buvo užtikrinta, kad jokio pavojaus šiuo metu nesą.

Buvo dar aptarta eilė kitų smulkesnių klausimų ir pasitarimas, praėjęs nuoširdžioje nuotaikoje, buvo baigtas kuklia vakariena. LTB

Žvilgsnis į naują pinigą

APMASTYMAI REPORTAŽO VIETOJE

Daug kam nervus tąsčius pagaliau įvyko vokiškos markės reforma. Paskutinis Trečiojo Reicho palikimas pakeistas nauju piniginiu vienetu, neturintiu parašų, nepadengtu jokia vertybe, lengvų akvarelėškų spalvų. Naujojo pinigą išvaizda lyg ir turėtų savo spalvų lengvumu pretenduoti į nerimtumą, tačiau gautasis išsikeisti kiekis kiekvienam eiliniui pilietis nutiekė, neapsirikus tvirtindamas, gana rimtai.

Pradžiai 40 vokiškų markių. Vėliau dar 20. Žmonėms, iki šiol įpratusiems operuoti didelėmis skaitlinėmis, gautasis išsikeisti naujų markių kiekis pasirodė bauginančiai mažas. Rašant šiuos žodžius dar nebuvo aišku, kokiomis sumomis ir kokiomis sąlygomis bus keičiama įstaigoms bei žmonėms, ir kokių santykiu eiliniam pilietui kokios sumos dar bus keičiamos. Tačiau yra aišku, jog eilinis pilietis jokia atveju stambesnės naujų pinigų sumos negaus. Dėl to, masėje ir buvo pajautas aiškus apstulbimas dėl pinigų reformos karo nualintuose Vakarų Vokietijos ilkučiuose.

Nėra abejonės, jog su naująja valiuta kiekvienam teks išgyventi daug sunkiau išsprendžiamą galvosūkių. Kuriam laikui neišvengiamai visas gyvenimas turės kovoti su aštrių formų konvulsijomis.

Ryšių su naujos valiutos pasikeitimu daug kas keisis. Pirmiausia žymiai daugiau atsirs norinčių darbą gauti net ir iš tų tarpu, kurie jo taip neseniai kratyte kratėsi. Bent pradžioje, po reformos, iki minimumo sumažės traukiniais važiuojančių skaičius. Žmonės bus atpratinti nuo netikslingo važinėjimo, nes, šiaip ar taip, kiekvienam teks skaitytis su tais akvarelėškais popierūkiais, reikiškais vokišką markę.

O kur kiti teigiamumai? Daugiau atsirs prekių, gaunamų už pinigą, prie kurių su senuoju pinigū nebuvo įmą už prieiti. Pajutęs, kiek ryšių su pinigų reforma savo kraštau tam-

pa skolingas, vokiečių ūkininkas pasidarys daug „sukalbamesnis“.

Svarbiausia, pinigų reforma turėta tikslo sulikviduoti vadinamąją juodąją biržą. Ar pavyks tai padaryti? Pareis nuo visos eilės veiksmų. Jei maisto normos bus padidintos bent iki tokios kalorijų sumos, kad žmogus galėtų gyventi ir, be to, jei jis galės gauti, pagal leidimus ar be leidimų, įsigyti aprangos ir apavo bei kitų būtinų vartojimo reikmenų — tuo atveju vadinamajai juodai biržai bus sudotas pakankamas smūgis. Tačiau jei parduotuvės ir toliau paliks apytuštės ir gyventojai maisto kortelių norma nepasotins — pinigų reforma nebus tikslo atsiekusi, bet,

priešingai, masė žmonių gyvenimą bus žymiai pasunkinusi. Tuo atveju nepaprastai greitai laiku pinigai suplauks į apskuresniųjų rankas, gi mažas žmogus pasijus galutinai nuuogintas.

Kadangi iki šiol dar nė vienoje šalyje niekam nepavyko įvykdyti tokios pinigų reformos, kuri nebūtų reikšusi skaudžios operacijos, tai negalima per daug tikėti, jog vokiškos markės įvedimas galėtų būti lengva „operacija“.

Dar vienas klausimas. Ar vakarų Vokietijai bus lengviau ūkiškai tvarkytis įvedus naują piniginį vienetą? Sunku įspėti, tačiau jeigu naujasis pinigas, nors ir nepagrįstas auksu ar

kuria kita vertybe, būtų kotiruojamas tarptautinėse biržose, vokiečiams jis jau reikštų daug daugiau negu „vidaus“ pinigą.

Tačiau svarbiausia, jog naujo pinigą įvedimu vok. Vokietijos zonoje yra įvykdytas galutinis atsirbojimas nuo rytų Vokietijos, per kurią esant bendrai valiutai visoms keturioms zonoms, būtų galėjęs Maskvos linkme plaukti Marshallio planas. Įvykdytąja reforma vakarų alijantai nuo tos galimybės apsidraudė.

Gi visa kita — kiti reformos teigiamumai ir neigiamumai paaiškės netolimoje ateityje. Juos išryškins pats gyvenimas, kurio tam tikrą laiką sustingimas bus neišvengiamas.

Šiandien viena aišku, kad gyventojų masė „sulyginta“. Visi gavo po vieną ir gana kuklią pinigų sumą — tuo tarpu po 40 vokiškų markių. Ši suma reiškia „naujo gyvenimo“ pradžią.

Kas bus naujasis JAV prezidentas?

Trumanas ar Dewey?

JAV demokratų partija kandidatuoja į JAV prezidentus stato H. S. Trumaną. Philadelphia mieste įvykęs respublikonų partijos konventas respublikonų kandidatūrai parinko New Yorko gubern. Th. E. Dewey. Taigi būsimieji rinkimai ir turės išspręsti, katras iš jų taps naujuoju JAV prezidentu. Trečiasis kandidatas E. Wallace rinkimuose, atrodo, didesnio vaidmens nevaidsins.

UZ DEUTSCHMARKES BUS GAUNAMI DOLERIAI

Naujieji vokiečių pinigai, deutschmarkės (DM), kol kas užsienio prekyboje nekotiruojami. Tačiau, kaip rašo NYHT, pradėjus vokiečių gamybai kilti ir jos prekęms pasirodžius užsienio rinkoje, DM bus prilyginama amerikiniui doleriui 30 centų. Dabar okupacinės pajėgos DM vertina taip pat 30 centų. Dėl tos tat priežasties nerelkia naujosiomis markėmis švalstyti, nes jos netrukus atstos dolerius. (HTB)

— IRO šefas Thomas Gray birželio 23 d. pranešė, kad kas mėnesį numatoma išvežti per Bremeną po 20.000 DP. Šiuo metu esą 800.000 DP, iš kurių 700.000 yra Vokietijoje, o 100.000 — Austrijoje ir Italijoje. DP išvežimas prasidės birželio 28 dieną, pirmieji transportai jau atvykę į Bremeną. (NZ)

ZYDŲ TARPUSAVIO KOVOS PALESTINOJE

BBC praneša, kad Palestinoje prasidėjo žydų tarpusavio kovos tarp Izraelio vyriausybės kariuomenės ir žydų kovos organizacijos Irgun Zvai Leumi dalinių. Irgunistai reiškia Izraelio vyriausybei nepasitiekimą ir reikalauja jos atsiskitydinimo. Blankios Izraelio perspektyvos.

kusi konferencija, kurioje aptaria antikomunistinio fronto visame pasaulyje reikalas ir pasiūlyta sudaryti trys komitetai. Bulgarijos atstovas pasakė, kad ši organizacija bendrai kovai su totalitariniu komunizmu suliedinsianti J.A.Valstybės antikomunistines grupes su tomis, kurios yra Europoje ir Azijoje. Suvažiavime dalyvavo 6 Europos kraštų ūkininkų vadai, kurie pabėgo nuo komunistų, kada šie užgrobė valdžią. (Reuter/m.)

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS KURSAI

kurie turėjo įvykti Freiburge liepos 15—17 dienomis, dėl susidariusių sunkumų su patalpų gavimu, atšedami.

L. Dailės Instituto Valdyba

Įvairios žinios

● Palestinoje per vykusius karo veiksmus, kaip kariniai stebėtojai skaičiuoja, aukų priskaitoma nuo 5.000 iki 10.000. Proporcingai mažiau aukų buvę iš arabų pusės, nes jie geriau esą ginkluoti. (UP)

● Garsusis italų dirigentas Arturo Toscanini, 81 metų amžiaus, su didžiausiu pasisekimu dirgavo La Scala operoj, kur dalyvavo 3.000 muzikos mėgėjų žiūrovų, atvykusių iš daugelio kraštų. (UP)

● Aviacijos savaitinis žurnalas rašo, kad JAV jau pagaminusios antrą lėktuvą, kuris lekia greičiau negu garsas. Šio tipo gamyba jau prasidėjusi. (UP)

● P. Eleanor Roosevelt viename žurnale parašė, kad Henry Wallace esąs neprotingas. Saldumas ir pasišventimas negalį taikos sukurti. Amerika turinti būti stipri, bet ne netekti proto. „Aš manau, kad Henry Wallace yra neprotingas... — sako Roosevelt. — Jis niekad tiek nėra dirbęs su rusais, kaip aš.“ Ji jau pažinusi komunistų taktiką iš Ameri-

kos komunistų. Ji taip pat pažįstanti Sovietų pažiūras iš J.Tautų darbo.

● Neseniai Italijoje, kaip praneša UP, buvo žemės drebėjimas, dėl kurio žuvo viena moteris, 6 sužeisti ir tūkstantai liko laikinai be pastogės. Apgadinta per 90% namų San Sepolcro miestelio, turinčio 6.000 gyventojų. Žemės drebėjimas buvo lydimas didelio urzgimo.

● Igor Kravčenko byla su Prancūzijos komunistų laikraščiu „Lettres Francaises“ prasidės birželio 29 dieną. (R)

● Bogotoje susėktas ruošiamas antrasis sukilimas, kuris turėjo įvykti liepos 20 d., kada būtų atidaromas parlamentas. Sukilimą ruošė komunistai. (DM)

● Paskutinis D. Britanijos gubernatoriaus, grafas Mountbatten, išvyko iš Indijos birželio 21 dieną. Jo vietą užims senas politikas, indas p. C. Rajagopalachari. (AP)

● Šiaurinėje Italijoje rasta geriausios uranijos rūdos (AP)

PO 20.000 DP Į AUSTRALIJA KASMET

Reuteris iš Canberros praneša, kad imigracijos ministeris A. A. Callwell pareiškė, kad Australija dabar kasmet galinti priimti po 20.000 tremtinių, nors anksčiau ji buvo pranešusi, jog kasmet tegalės atsigabenti po 12.000.

Vykstantieji į Australiją turės sukurti mažiausiai vieneris metus dirbti ten, kur jie bus nuskirti. (DM/m)

DĖL PALESTINOS KALTINAMOS JAV IR D. BRITANIJA

Sumner Welles, buvęs J.A.Valstybės sekretorius, išleistoje savo knygoje „Mums neturi nesisekti“ kaltina JAV ir D. Britaniją dėl Palestinoje karo. JAV politika Palestinos atžvilgiu esanti neteisinga, nerealistinė, fantastiškai trumparegė ir neprotinga. Jis taip pat sutiko su JT pareiškimu, kad britai Palestinos klausimą sabotavę ir atsiskak bendradarbiauti. Jo pareiškimu, negalį būti jokios vilties dėl taikos Palestinoje, jeigu nebus atnaujintas per J.Tautas Palestinos padalijimo planas, paremtas karine jėga ir oficialiai paremtas JAV. (AP/am)

MUŠTYNĖS ITALIJOS SENATE

HTB iš Romos praneša, kaip Barrett M. Gurn bendradarbis aprašo,

Pirmoji prenumerata

Po senųjų pinigų iškeitimo į naujuosius š. m. birželio 22 d. Dillingeno stovyklos gyventojas p. M. užsisakė „Mūsų Kelią“ liepos mėnesiui, imokėdamas 3,- DM prenumeratos. Tai pirmieji pinigai, iš kurių laikraštis iš naujo turi pradėti gyventi. Savaiame suprantama, jog viena vienintelė prenumerata egzistencijos laikraščiu negali sudaryti, bet šio tautiečio paskubėjimas užsiprenumeruoti suteikia prie laikraščio dirbantiesiems moralinį sustiprinimą.

I „M.K.“ platintojus, prenumeratorių ir skaitytojus

Valiutos reforma nubledino mus visus. Ypatingai sunkiai taiti pergyvena spauda. „Mūsų Kelias“ savo dispozicijoje neturi naujų markių net būtiniausiems smulkems reikalams, nekalbant jau apie reikalą mokėti naują valiutą ir stambesnes sąskaitas. Iš šios sunkios padėties bus galima išėiti tik gerb. platintojams, prenumeratoriams ir skaitytojams padedant ir konkrečiai remiant mūsų pastangas.

Iš savo pusės mes padarėme viską, kad „Mūsų Kelias“ skaitytojams, kastrofiškai sumažėjus jų ekonominiam pajėgumui, būtų prieinamas. Štai pateikiame laikraštį tik po 30 pfenigių. Šia minimaliausia kaina, prilygstančia šimtątūkstantinio tiražo vokiečių laikraščiams, galėjome išskalkuluoti laikinai atsiskak nuo atlyginimo už darbą ir atidėję ateičiai honoraro mokėjimą bendradarbiams. Rimčiausiu faktoriuimi kalnai iki minimumo sumažinti laikime tai, jog tikimės gauti popieriaus už normalią kainą. Jei ir šia žemiausia kaina nebus galima išplatinti numatyto kiekio, tada, žinoma, „Mūsų Kelias“ turės sustoti lankeš savo mielus skaitytojus. Vadinasi, iš mūsų pusės buvo padaryta viskas, kas tik buvo galima. Dabar laikraščio egzistencija atiduodama į pačių skaitytojų rankas.

Mes esame giliai įsitikime, jog tiek skaitytojai, tiek platintojai mūsų pasilaikymą spausdintam lietuviškam žodžiui išlaikyti gerai supranta ir visomis išgalėmis tas mūsų pastangas parems. Kad laikraščio egzistencijos klausimas būtų užtikrintas, reikėtų labai stropiai prisilaikyti žemiau duodamų nurodymų:

1. Gerb. laikraščio platintojai privalo kuo skubėusiai atsiskaitinėti už kiekvieną numerį, neatsižvelgiant į surinktos sumos dydį. Tie platintojai, kurie savo iniciatyva paskutiniu metu, valiutos siaubo pagauti, atsiuntė avansus pirmyn, neturi manyti, jog jie yra jau už dabar gaunamus numerius atsiseję. Pradedant 25 numeriu imtinai surinkti naujomis markėmis pinigai, atsiskaičius 10% komiso už platinimą, turi būti tuoju mums išsiunčiami. Tik tiems platintojams, kurie šio nuostato tiksliai laikysis, pažadama ateityje jų imokėtus avansus užskaityti santykiu: 1 naujoji markė už 10 senųjų. Gai iš tų platinto-

jų, kurie nebos aukščiau minėto nuostato, bus laikraščio platintimas atimtas ir perduotas kitam asmeniui, o jų atsiųstus avansus nebus visiškai kreiplama dėmesio, nes jie šiuo metu yra lygūs nullui.

2. Gerb. prenumeratoriams dėl atsiųstų avansų taikoma ta pati tvarka, kaip ir platintojams. Laikraštis liepos mėnesį bus siunčiamas tik tiems, kurie iš anksto atsiųs bent už vieną mėnesį prenumeratos pinigus. Asmens, kurie prenumeravo laikraštį savo giminėms ar pažįstamiems užsieniu, prenumerata taip pat netrukus atnaujina. Ligi šiol veltui gavusieji laikraštį, nuo šiol taip pat prašomi užsimokėti, nes ateityje dovanai siuntinėti nebegalime.

Pavieniams prenumeratoriams, turinti mintį, jog liepos mėnesį „Mūsų Kelias“ pradės eiti du kartus per savaitę (tokia jo licencija), nustatoma 3 markės mėnesinės prenumeratos (2.50 DM už laikraštį ir 50 pfenigių pašto ir ekspedicijos išlaidoms).

3. Gerb. platintojus ir prenumeratorių prašome vykdyti šiuos nurodymus per laikraštį, nelaukiant individualių paraginimų, nes prie dabartinio susiaurinto laikraščio biudžeto pašto išlaidos sudaro labai stambią poziciją. Malonėkite pas save vesti laikraščio sąskaita, kad nereikėtų, kaip ligi šiol, pakartotinai reikalauti iš mūs sąskaitos ištraukų.

Nors su naujos valiutos įvedimu tremtinių spaudai yra suduotas labai skaudus smūgis, net kropšėiai laikydamiesi aukščiau išdėstytų nurodymų, tiek skaitytojai, tiek lygiai ir platintojai sutartinai ir supratingai veiksime, padės „Mūsų Keliui“ išgyventi tą krizę, kurią, aišku, šiuo metu jaučia ir kiekvienas tautietis tremtynis.

MUSŲ KELIAS

Redakcija straipsnius taso bel trumpina savo nuožiūra ir nesunaudotų rankraščių ne-saugo. ● Užuojautos, sveikinimai ir skelbimai be pranešimai iki 10 petito eilučių — 5,- DM, toliau už kiekvieną eilutę po 50 pf. ● Paleškojimo skelbimai privalo būti apmokėti už kiekvieną palešką po 1,- DM. ● Už skelbimus ir paleškojimus pinigai reikia slusti kartu su tekstu. ● Platintojai atsiskaito už kiekvieną numerį, sau pasilikdami 10% nuolaidos. Laikraščio gražinimai vengtini. ● Prenumeratos mokestis su pašto ir ekspedicijos išlaidomis vienam mėnesiui 3,- DM, užsienyje dvigubai. Pavienio Nr. kaina 0.30 DM

Printer: Verlagsanstalt Manz, Dillingen/Donau.
Population to be served: 20.000.

Skelbimas

MUSŲ GERBIAMIEMS KLIEN-TAMS LIETUVIAMS

Daugiau negu dviemeteje praktikoje mes esame savo klientams pabaltiečiams atgavę jų prarastą turta. Baigiant pabėgėlių turto atgabenimą iš rytinės zonos, pranešama, kad visi užsakymai, kuriuos gausime iki š. m. birželio 15 d., bus išpildyti. Užsaky-mų po liepos 1 dienos nebeprisiimsime. Prie užsakyimų turtoi pergabenti reikia pridėti firmos vardu paruoštą įgaliojimą (Mil. Gov., notaro ir t. t.), nurodant dabartinį turto globėją, vietą ir dydį (sąrašą) kartu su įpoka-vimu. Be to, reikia pridėti 50,- RM kellonei ir kitoms išlaidoms. Galutinė suma bus apie 5—10 RM ai kg (brutto), plus geležinkelio prekių tario išlaidos, event. įpokavimo me-džiaga ir t. t. Tai galima sumokėti vėliau, po siuntinio gavimo.

Imant dėmesin dabartinius prekių transporto tarp atskirų okupacinių zonų sunkumus, mes siūlome savo klientam daugiau pasitikėti veiksmui negu apdraudimo bendrovėms, tai išaina pigiau...
Taip pat prašome nesiųsti tokių klausimų, į kuriuos atsakyti negalime, — mes pasistengsime padaryti viską, kad patarnautume savo klientams ir gautume jų pasitikėjimą mums.

Padėka

Buvusiam Dillingeno lietuvių stovyklos gyventojui, dabar dirbančiam Anglijoje, Rapolui PAULIUKONTUI, už rūpinimąsi čia Vokietijoje tremtyje pasilikusiais savo tautiečiais ir suteiktą L.R. Kryžiui auką (1 anglų svarą) reiškiame nuoširdžiausią padėką ir trokštame, kad šis jog gražus pavyzdys rastų atgarsio ir kitų Vokietiją jau apledusiu, mūsų tautiečių tremtinių širdyse.

L.R.K. Dillingeno Skyriaus Valdyba

MUSŲ KELIAS

Išaina kartą savaitėje, ketvirtadienį
Dillingen a. d. Donau, Kapuzinerstr. 16
Vyr. Redaktorius D. Penikas
Redaktorius AL. Laikūnas.
Lithuanian Newspaper „OUR WAY“. Autho-rized by EUCOM HQ, Civil Affairs Division.
Editor and publisher: Domas PENIKAS.
Adress: Dillingen/Donau, Kapuzinerstr. 16.

MŪSŲ KELIAS

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

Tremtinių spaudos bičiuliai Amerikoje

Jul. Šakelė. — Lietuviškos spaudos (konkrečiau laikraščio) klausimas visą laiką buvo ir tebėra liūdnai aktualus. Nepriklausomoje Lietuvoje be paliovos buvo skundžiamasi blogomis medžiaginėmis sąlygomis. Dabar Amerikos lietuvių spaudoje dažnokai užtikamos pastabos apie „literatūrinį bankrotą“, baigiančius išmirti laikraščio skaitytojus. Gi „kal klientai išmirsta — biznis užsidaro“. O kaip yra su tremtinių spauda? Daug kas ir daug kur ją aukštai įvertina ir giria. Ešą, puiki budaujančių žmonių spauda. Bet daug rečiau arba ir visai mažai būna pasiteiraujančių, iš ko tremtinių spauda laikosi, iš ko ir kaip gyvena tie, kurie rašo ir spausdina... Dar blogiau. Kai kas iš pačių tremtinių žurnalistų tarpo, iš Vokietijos, paleidžia Amerikos lietuvių spaudoje žinutes — pastabėles, jog, girdi, tremtinių laikraščių redaktoriai ešą biznieriškai, atseit, puikiai gyvena. Suprantama, kad tokios pastabos yra tikrai klatingas smūgis tremtinių spaudai. Tas smūgis juo skaudesnis, kad jis gaunamas iš pačių žurnalistų tarpo.

Betgi reikia pasidžiaugti ir kitokiais reiškiniais, kurie kyla ne iš tremtinių, ne iš žurnalistų tarpo, bet iš supratingų skaitytojų Amerikoje. Dar įdomiau ir geriau, kad tuo klausimu susirūpina žmonės, kurie keliasdešimt metų Lietuvos nėra matę, ir iš viso nesivadina „plunksnos darbuotojais“.

— Aš nuolat skaitau „Mūsų Kelią“, kurį gaunu veltui. Žinau, kad daug kas jį („Mūsų Kelią“) Amerikoje gauna ir nežino, nei kam nei kaip už jį atsilyginti, — aiškina man **Mrs. Krutt-Kruttkevičienė** (Genovaitės motina). Aš pasistengiau ta proga kiek smulkiau paaiškinti spaudos sąlygas tremtyje. Budaujančių žmonių spauda negali būti ekonomiškai tvirta. Prie jos dirbantieji taip pat pusbadžiai skursta, kaip ir visi kiti tremtiniai. Bet dirba, dirba nesisie-

lodami asmeniškai dabartimi ir neskųsdami. Jie puikiai žino ir supranta, kad jokia Lietuvos laisvės kova, jokios pastangos rūpintis tremtinių likimu nebūtų įmanoma be savos lietuviškos spaudos.

Rūpestingoji ponia Krutt su savo vyru jau daug tremtinių yra parėmę siuntiniais. Ši šeima sielojasi ir tremtinių spaudos darbuotojų sunkia padėtimi. Plačiau apie tai išsikalbėjome, kai ponia Kruttkevičienė savo bute buvo sukvietusi „Mūsų Kelio“

bendradarbių ir bičiulių susirinkimėly. Tame siaurame spaudos mylėtojų ratelyje paaiškėjo, jog tremtinių spaudos daug prisidėta prie konkretnių tarp amerikiečių lietuvių ir tremtinių ryšių užmezgimo. Užtat ir pati tremtinių spauda neturi būti pamirštama.

Čia dedamame atvaizde matome mažą būrelį tų nuosirdžių tremtinių spaudos bičiulių, kurie sielojasi ir spaudos darbuotojų vargais. Jų viduryje ponia Krutt-Kruttkevičienė.

„Mūsų Kelio“ bendradarbiai ir bičiuliai Chicagoje ir Cicero.

Iš dešinės į kairę sėdi: Genovaitė Krutt-Kruttkevičienė, kun. Albinas Martišūnas („M. K.“ bendradarbis Indijanos valstybėje), Mina Krutt (Genovaitės motina ir šio susirinkimo iniciatorė), Juzė Bakšienė, Dr. Ona Sruogienė, Dr. Kazys Sruoga — Kazys Veržikas („M. Kelio“ atstovas Šiaurės Amerikoje); iš kairės į dešinę stovi: Stepas Krutt-Kruttkevičius (šio posėdžio šeimnininkas, Genovaitės tėvas), Miss Margaret Good (lietuvaite studentė, jos tėvai gimę Amerikoje; adr.: 1527 S. 49th Court, Cicero 50, Ill., USA), Dr. Jonas Bakšys, studentas Algis Kaupas, Miss Mariam Pulkis (lietuvaite studentė, jos tėvai gimę Amerikoje; adr.: 1517 So. 49th Avenue, Cicero 50, Ill., USA), inž. Peter Bernes, Miss Mariam Miller (lietuvaite studentė, tėvai gimę Amerikoje; adr.: 1407 S. 50th Court, Cicero 50, Ill., USA) ir Vita-Rafailė Sruogaitė, tremtinė, buv. Nūringeno lietuvių gimnazijos auklėtinė.

BALF tiria įkurdinimo galimybes

AMERIKOS LIETUVIŲ SPAUDOS PUSLAPIUOSE

BALF jau keli mėnesiai stropiai renka žinias apie galimybes JAV įkurdinti tremtinius. Tuo reikalu išsiuntinėtose specialios anketos, pagal kurias norima rinkti davinius: 1) Kiek JAV yra žmonių, kuriems rūpi tremtinių likimas; 2) Kiek žmonių turi tremtyje giminių; 3) Patirti, kiek ir kaip sutinka tremtiniams pagelbėti (suteikiant paramą pinigais, kelionei, pasiūlant darbą arba surandant butą). Turint tokias žinias, BALF mano, prasidėjus didelei lietuvių imigracijai pagal priimtą įstatymą, bus galima kur kas lengviau susitvarkyti ir tremtiniams pagelbėti pirmomis išsikūrimo dienomis.

DIDELIS LIETUVIŲ MINGAS NEW YORKE

Birželio 6 d., kaip praneša Amerikos lietuvių laikraščiai, New Yorke įvyko didelis lietuvių mingas-konferencija, kurioje pranešimus Lietuvos reikalui padarė būvęs ministeris pirmininkas gen. Černius, būvęs „liaudies“ vyriausybės min. pirm. Krėvė-Mickevičius, Pranas Padalskis ir LAIC direktorius K. Jurgėla. Visų pranešimai sukėlė didžiulį dėmesį ir rado platų atgarsį Amerikos spaudoje. Gen. Černius kalbėjo tema „Liet-

uva okupacijos išvakarėse“, o prof. Krėvė-Mickevičius — „Lietuvos okupacija ir priverstinis sovietinimas“.

ISRINKTA SLA VYRIAUSIOJI VALDYBA

Amerikos lietuvių laikraščiai jau paskelbė SLA vyriausiosios valdybos rinkimų duomenis. Į vyriausiąją valdybą buvo išrinkta pirmininku V. J. Laukaitis, vicepirm. P. Dargis, sekret. M. J. Vilkas, išd. K. P. Gugis, išdo globėjais Maceina ir Mikuziūtė, daktaru kvotėju S. Bležis. Iš rinkiminių davinų matyti, kad SLA vyriausioji valdyba pasiliko ta pati.

PRAEJUSIAIS IMIGRACINIAIS METAIS Į JAV ATVYKO 147.292 ATEIVIAI

Neper seniausiais buvo paskelbti daviniai, kiek į JAV įkeliavo 1946—

1947 imigraciniais metais. Jie rodo, kad iš viso nuolatiniame gyvenime į JAV atkeliavo 147.292 nauji gyventojai. Kvotinių imigrantų tais metais atvyko 70.701. Tas skaičius sudaro tik 46% leistųjų kvotų. Iki 1947 m. birželio 30 d. į JAV yra nukeliavę 19.965 tremtiniai. Per tą patį laiką į JAV įkeliavo 526 lietuviai.

ATVYKO 15 LIETUVIŲ

Lietuvos Generalinis Konsulatas praneša, kad gegužės mėnesį iš įvairių kraštų į JAV atvyko 15 lietuvių: iš Argentinos — Dr. H. Lukoševičius, iš Švedijos — Janina Kloviene su dukterim ir sūnumi, Jadvyga Ramanauskienė su sūnumi, Stasys Petrauskas su žmona ir dviem vaikais, M. T. Radzevičiūtė, Antanas Šlapaitis, K. Burba su žmona ir dukterim.

B. Vargas

Berlynas būsimų įvykių šviesoje

SOVIETŲ POLITINĖ STRATEGIJA TRIMIS KRYPTIMIS

Pirmiausias Sovietai, rašo NYT bendradarbis Drew Middleton, palaipsniui stiprina ekonominius ir politinius saitus tarp Vakarų zonų ir Sovietų zonos bei Berlyno. Antra, manoma, jog Sovietų kontroliuojamos Berlyne ir rytų zonoje partijos, kurios pasirašė peticiją dėl Vokietijos sujungimo, priversiančios „Liaudies Tarybą“ Berlyne sudaryti laikinai visai Vokietijai vyriausybę. Ir trečia, Sovietai nori pradėti keturių tarybų Berlyne, nors ir laikinai.

Vakarams ešą bus sunku atsispirti, nes nesutarimai Berlyne vis didėja. Po to, kai Sovietai nuolat varžo susisiekimą Vakarų su Berlynu, uždarė sieną, nesunku laukti, jog jie galį iš Vakarų nei anglies nei maisto nebeleisti į Berlyną ir tuo būdu šis milijoninis miestas ekonomiškai atsidurtų visiškai Sovietų priklausomybėje. Tada lengvai bus galima įtikinti Berlyno vakariečių zonų gyventojus, jog Vakarų okupacinėms pajėgoms pasitraukus, Berlyne atsiras daugiau maisto ir kuro, rašo p. Middleton.

Kol Berlyne teoretiškai tebeveikia Sąjungininkų kontrolės taryba, tol Sovietai negali skelbti savo laikinosios vyriausybės. Jei pasiseks, prie to einama, Vakariečius išstumti, ta-

da liaudies taryba virs laikinąja vyriausybe, kuri, paruošus konstituciją, būtų perreformuota į centrinę visos Vokietijos vyriausybę. Be to, Sovietai apkalintų Vakariečius dėl atsakymo sudaryti C. Vyriausybę.

Kaip šie planai rutuliosis, aiškės netolimoje ateityje, nes ši vasara yra viena kritiškiausių politinėje srityje, kur rungtis demokratija su komunizmu.

J.A.

Gromyko kaltina JAV dėl to, kad Amerika žvangananti atominius ginklus ir tuo būdu spaudžianti Sovietų Sąjungą. Rusija tokių dalykų nesibijanti ir dėl to Amerikai nepasiseksia. (AP)

JAV politikos pakeitimas reikštų karą

JAV rūmų atstovas Charles A. Eaton, resp. iš New Jersey pareiškė Rūmų atstovams, kad užsienių reikalų ministeris George C. Marshallis jaučias, jog atsitraukimas nuo dabartinės JAV politikos linijos JAV saugumo linkmėje „galėtų išaukti karą“.

Atstovas Eaton yra Rūmų užsienių reikalų komiteto pirmininkas. Šį pareiškimą jis padarė atsakydamas į demokrato atstovo John E. Rankin

vienas jų žingsnis. Sekminės tikrai praėjo po Elizabethos šypsniu.

Laikraščiai rašė, kad Prancūzijos Prezidentas Monsieur Vincent Auriol apdovanojo Elizabethą didžiuoju Garbės Legiono kryžiumi, o kunigaikščio taip pat nenusikraudė: jam įteikė karo kryžių su palmėmis. Bet čia pat „France-Soir“ kiek nusiminęs pastebė, kad Prezidentas, Elizabethai įteikdamas kryžių, greičiausiai jos nepabučiavo... Tvirtinti nesilma, bet... Elizabetha už malonų sutikimą visur, kur galėjo, kalbėjo prancūziškai. Atidarydama „800 metų britų gyvenimo Paryžiuje“ parodą Galliera muziejuje, ji išdrožė šaunią prakalbą, palyginti visai geru prancūzišku akcentu! Ji daug kur maloniai šypsojosi ir abu karališkieji jaunavedžiai buvo labai paprastai ir kuklūs. Tuo Paryžius labiausiai susižavėjo. Nors madingos moterėlės kuone korėsi iš pykčio — kodėl Elizabethą apsirėngusi taip kukliai ir paprastai, visai ne pagal Paryžiaus madą? Skandalas! Elizabetha nešioja daug trumpesnes sukneles, negu dabar įprasta Paryžiuje. Zinova! skelbia, kad jos suknelės 35 cm nuo žemės, o Paryžiuje, jau „priprišta“ prie suknelių 18 ir 12 cm nuo žemės... Ką čia ir kalbėti: Elizabetha neelegantiška, iš prastos kilmės, o Philipas ar tik neserga geltlige... Ir visada jis taip lyg nusiminęs... Aišku, kai kuone visas Paryžius džiaugėsi karališkaisiais jaunavedžiais ir nuosirdžiai rodė entuziazmą, šitai kam nors turėjo nepatikti. Nežiūrint to, komunistiški laikraščiai, nors ir santūriau, dėjo ir aprašymus ir nuotraukas. Sunku visada nesiskaityti su visuomenės nuotakomis...

Princesę Elizabethą ir kunigaikštį Philipą prancūzai priėmė tikrai iškilmingai, bet ne varginančiai. Visoje programoje buvo jaučiama povestuvinė nuotaika. Be oficialių priėmimų jie lankėsi arklų lenktynėse, kur Philips pralošė 500 frankų, Versalio ir Fontainebleau vėl sužvilgo karališkoms spalvoms, kur „intymius pietus suruošė ponia Auriol“, o Elizabetha žavėjosi fontanais ir raketomis...

Jauni mėgsta išdaigas, nors ir karaliai jie būtų. Tad štai jie danginasi į vieną Montmartro naktinį kabaretą, čia Elizabetha 3 šokių šoka su Philipu, o vieną „paaukvoja“ kažkuriam lordui. Philipas pats moka už valgius ir gėrimus, o Elizabetha pasikviečia šampano stiklui garšiąją Paryžiaus kabaretų dainininkę Edith Piaf. Zinova! tvirtina, kad Philipas paprašęs 3 stiklelius wyskės, bet šlaip nedaug gėres, o Elizabetha nemėgstanti svingų ar „gogy-bo“, bet fokstrota lengvai šokanti...

Nesusilaikė ir Jūsų korespondentas nuo pagundos pamatyti būsimąją Anglijos karalienę. Apsisarvojęs visokiais popieriais jis pateko į Anglijos ambasados suruoštas pamaldas (deja, ne į iškilmingus pietus), kur karališkosiuos jaunavedžius matė visai iš arti, iš kokių 6 metrų... Susidarė proga jaustis „ir aš ten buvau, per barzdą varvėjo, tik dantys neregėjo“. Išliko atminty savotiškas įspūdis. Zvelgdamas į kuklią, be jokių fantazijų apsirėngusią Elizabeth, į paprastą jos laikyseną, į jaunatve dvelkiantį šypsnį, aš mėginau įspėti karališkosiós Anglijos šeimos paslaptį, kodėl toji šeima tautos taip mylima ir gerbiama. Ir tuo pačiu metu man staiga perbėgo lyg niurus šešėlis — Kremliaus valdovų prisiminimas...

Kažin ar tiems besidžiaugiantiems paryžiečių milijonams taip pat atėjo panašios mintys? Bet jei ir tūkstankiai suprato, kad Elizabethos šypsny yra tikrai nuosirdus ir giedras... ir visai skirtingas nuo klatingų nematomų Kremliaus grimasų, Anglijos karališkųjų jaunavedžių kelionė atidaryti „didžiojo Paryžiaus sezono“ tikrai bus atsekusi tikslą...

Z. Ubr.

DP mokytojai JAV katalikų mokykloms

Mums pranešama, kad netrukus vakarinėse Vokietijos zonose lankysis jezuitai tėvai GERALD WALSH ir EDUARD ROONEY ir rinksis J. V-bių katalikų mokykloms mokytojų iš DP tarpo.

Jie priiminės interesantus šia tvarka: amerikiečių zonoje, Muenchene birželio 24-26 d. d. (NCWC įstaigos patalpose) Hoehste (prie Frankfurto) liepos mėn. 2-6 d. d. (NCWC patalpose).

Prancūzų zonoje priiminės Freiburge birželio mėn. 27-28 d. d. (informuoti pas p. prof. Jonyną) ir Tuebingene birželio 29-30 d. d. (dėl vietos informuoti pas p. Dr. D. Jaisaitį Tuebingen, Nauklerstr. 5, arba Wuertembergo apygardos Komitete Tuebingene pas p. Šlepėtį).

Anglų zonoje bus priiminėjama liepos mėn. 7-16 d. d. Mepenne, Hannoverėje ir Hamburge (NCWC įstaigoje).

Įkurdinimo Taryba

Gamtos katastrofa Konstancoje

Sio mėn. 17 d. vakare Konstancoje siautė nepaprastas uraganas, padarydamas čia šiol dar negirdėtų nuostolių.

Dienai baigiantis, puikiam, ramiam orui esant, nepaprastu greitumu iš pietų pusės atslinko nedidokas tamsus debesis, beveik momentaliai atnešęs tikrą gamtos katastrofą. Ji miestą užklupo taip staigiai ir netikėtai, kad žmonės vos tesuspėjo pasislėpti.

Per lietu, krušą ir nepaprastą audrą nebuvo nieko matyti net už poros žingsnių! Kelios dešimtys storų medžių buvo išrauta su šaknimis ar nuaužta per vidurį. Vienos nedidelės bažnytelės bokštas buvo stačiai nušluotas. Sugriuvo net kamina, o tūkstankiai plytelių ir čerpių išbarstyta gatvėse. Vietomis gatvės buvo nusėtos išdauztų langų stiklais ir užverstos gulinčiais medžiais. Daugelyje

vietai guli išverstai ir sulaužyti telegrafo, telefono bei elektros tinklo stulpai. Telefono susisiekimas iš dalies nutrauktas. Ištosios miesto dalys per visą naktį pasiliko be šviesos; elektros srovės kai kurie miesto kvartalai neturėjo dar ir rytojaus dieną. Daugelis gatvių stovėjo po vandeniu, kuris vietomis siekė net pusės metro aukščio. Keli Bodeno ežere plaukioję laiveliai buvo apverstai. Laimel, didesnių žmonių aukų nebuvo. Dingo tik vienas meškeriotojas, kuris žvejojė, išplaukęs laivelu ežeran. Mieste buvo keli žmonės sužeisti.

Pažymėtina, kad visa tai įvyko kelių minučių laikotarpyje, po to vėl švietė saulė, kaip nieko nebuvo.

Konstancos miestas, visai nenukentėjęs karo metu, neatmena panašaus įvykio nuo 1911 metų, kada didesnis žemės drebėjimas buvo padaręs mieste žymesniuos nuostolių.

Inž. S. Tyškus